

Forskning

Sådan arbejder vi med sansestimuli

Hvilken betydning har sanserne for trivsel, og hvordan kan man påvirke adfærd gennem stimulering af sanserne? Mød her tre fagpersoner og få hver deres vinkel ind i arbejdet med sansestimuli.

Tekst og foto: Maria Bach Ekermann og Lene Dalgaard Andersen

Sanserne er grundlæggende for et menneskes trivsel. Gennem sanserne registrerer og oplever vi os selv og verden omkring os, så vi kan agere og tilpasse vores handlinger på en hensigtsmæssig og meningsfuld måde.

Sanserne svækkes helt naturligt med alderen og skal stimuleres hele livet for at holdes skarpe. Det sker fx ved udførelse af hverdagsaktiviteter, motion, samvær med andre mennesker eller blot det at komme udenfor. For nogle mennesker kan det være nødvendigt med hjælp til at få sanserne stimuleret. Det kan fx skyldes en demenssygdom, der udfordrer evnen til at bearbejde sanseindtryk eller en fysisk funktionsnedsættelse, der gør, at man sidder i en køre- eller lænestol det meste af dagen.

Thomas Tellefsen, ergoterapeut

"Mennesker reagerer forskelligt på mængden af sanseindtryk. For mennesker med demens kan det komme til udtryk ved vrede, angst og frustration, hvor andre kan blive urolige, fordi de har svært ved at mærke deres krop.

Vi har heldigvis mulighed for at påvirke sanserne. Nogle har brug for mere stimuli, andre har brug for anderledes eller mindre stimuli. Vi har forskellige hjælpemidler og **velfærdsteknologier** til at stimulere sanserne. En tyngedyne eller vibration fra en musikpude kan fx give øget kropsfornemmelse og have en afslappende effekt. Det samme kan faste og dybe tryk, lange kram og let massage med håndklædet efter et bad."

Psst...

Kom til udstilling
om velfærdsteknologi
på DokkX
Læs mere på
side 45

Annette Lock Hansen, forstander

"På børneområdet har man i mange år arbejdet med sansestimuli og de mange gode erfaringer derfra vinder nu mere og mere frem på ældreområdet. Når man arbejder med sansestimulering er det altid vigtigt, at der tages udgangspunkt i det enkelte menneske og i dette arbejde spiller livshistorien en væsentlig rolle. På Hestehavehusene har livshistorien altid været et vigtigt redskab, men med projektet er fokus blevet endnu skarpere. Måske har man været vant til at cykle på arbejde i alt slags vejr eller sidde med strikketøjet hver aften. Jeg spørger detaljeret ind, når jeg taler med den nye beboer og de pårørende ved indflytningssamtalen, så vi får de allerbedste forudsætninger for at tilrettelægge en hverdag fuld af meningsfuld aktivitet, gode minder og samtaler."

Projekt

Plejehjemmet Hestehavehusene

har i efteråret 2022 haft hele medarbejdergruppen på et tredagskursus i sansestimuli- og integration. I foråret 2023 fulgte to supervisors dage, hvor medarbejderne kunne vende spørgsmål og konkrete udfordringer fra hverdagen.

Trine Fuglsang Nielsen, SOSU-assistent

"Hvad er det der gør, at en beboer vandrer frem og tilbage på gangene? Hvad er det, hun søger, mangler eller har behov for? Tidligere har vi nok haft for vane at følge hende til en stol og tænkt, at hun har behov for at hvile sig. I dag oplever jeg, at vi er mere nysgerrige på at forstå, hvorfor hun vandrer. Måske skyldes det, at hendes bevægelsessans er understimuleret og det hun faktisk har brug for er, at vi går en tur i haven. Det at komme ud i naturen har en positiv effekt på beboernes trivsel. Jeg oplever, at medarbejdergruppen i dag har et andet fokus på, hvordan vi kan bruge plejehjemmets have hele året og ikke kun, når solen skinner, da det at mærke vinden og regnen, gå på ujævnt terræn og dufte til krydderurter i høj grad aktiverer sanserne.

I vores fælles spisestuer er bordene dækket med duge i forskellige farver, for vi bruger viden om farvers betydning aktivt. På én afdeling er dugen grøn, fordi de beboere, der spiser sammen her, har brug for ro, hvor dugen på en anden afdeling er rød, da beboerne her har brug for at få styrket appetitten. Strukturen omkring måltidet er også blevet ændret for at skabe et sansemiljø, som understøtter den gode spiseoplevelse. I dag sidder der fast en måltidsvært ved bordet, og de øvrige medarbejdere er opmærksomme på at skabe ro, ved fx ikke at småsnakke i køkkenet eller bevæge sig for meget rundt. Den fælles ro som vi sammen skaber, har bl.a. betydet, at beboerne sidder længere tid ved bordet og spiser mere."

